

गृह विभागाच्या अधिनस्त कार्यालयातील आहरण व संवितरण अधिकारी यांना सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व संनियंत्रणासाठी आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (Virtual Personal Deposit Account Administrator) म्हणून प्राधिकृत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्र. ई-ऑफीस क्र. ९६४८४२ /H.D.-१८०९३/२१/२०२५/अर्थ-१

मादाम कामा मार्ग हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुख्य इमारत, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : २४/०६/२०२५

संदर्भ :-

- १) वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण १०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/ कोषा- प्रशा-५,
दिनांक १४/०२/२०२४
- २) वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण १०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/ कोषा- प्रशा-५,
दिनांक १२.०३.२०२५
- ३) प्रधान महालेखाकार (ले. व ह.)-१ कार्यालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.टीएम/ सीएच.२/
गृह विभाग/युओआर नं.४४/२०२५-२६/२७४, दिनांक ०३.०६.२०२५

प्रस्तावना :-

वित्त विभागाने सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व नियंत्रणाठी आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचेकरीता म.को.नि.नमूना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१-सहायक अनुदान (वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान, ५० इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाक्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्यास वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये मान्यता दिलेली आहे.

२. सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद ११.१ मध्ये म.को.नि.नमूना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१-सहायक अनुदान (वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान,

५०- इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे, आणि वित्त विभागाव्दारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी क्षेत्रिय आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकाऱ्यांना वित्त विभागाच्या सहमतीने आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) म्हणून प्राधिकृत करता येऊ शकेल असे नमूद केले आहे.

त्यास अनुसरुन गृह विभागाच्या अधिनस्त अवर सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई यांना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) घोषित करण्यासाठी महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, मुंबई व वित्त विभाग यांची मान्यता प्राप्त झालेली आहे. सबब, अवर सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई यांना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक प्राधिकृत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

संदर्भ क्र. १ व २ येथील वित्त विभाग, शासन निर्णय, दिनांक १४/०२/२०२४ व दिनांक १२/०३/२०२५ मधील अटी व शर्तीनुसार म.को.नि.नमूना क्रमांक ४४ देयकांव्दारे २७-लहान बांधकामे, ३१ सहायक अनुदान (वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान, ५० इतर खर्च व ५३-मोठी बांधकामे तसेच वित्त विभागाव्दारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA) म्हणून गृह विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या अवर सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी (डीडीओ क्र. ७९०९०४६३७) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

२. प्राधिकृत “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” यांना महालेखापाल (ले.व ह.)-१, मुंबई यांनी नमूद केल्यानुसार खाली नमूद अटी व शर्तीचे कटाक्षाने पालन करणे अनिवार्य राहील:-

The following conditions shall be applicable to the Virtual Personal Deposit Account (VPDA) :-

1. The said VPDA shall be subject to Audit.
2. The Administrator shall ensure that all rules, regulations, terms, and conditions of the relevant GR have been followed in respect of the said VPDA.
3. No amount shall be transferred to the VPDA to avoid lapse of funds.
4. VPDA is applicable only for State Schemes and not for Central Sector and Sponsored Schemes.
5. The Receipt to the said VPDA through Nil Bill procedure, shall be only for the bills drawn under:-
  - MTR-31B for the object heads 27-Minor Works and 53-Major Works;
  - MTR-45B for the object heads of expenditure 33- subsidies and 50-Other Charges,
  - MTR-44 for the object heads of expenditure 31-Grants-in-Aid (Non Salary) and 35-Grants in Aid for creation of Capital Assets.
  - MTR-29 for the object head of expenditure 52-Machinery and Equipment shall be applicable from 1 April 2025.
6. The Administrator shall timely submit the Utilisation Certificate in the prescribed format after incurring expenditure from the VPDA to the offices viz. O/o. PAG (A&E)-I, Mumbai, O/o PAG(A&E)-II, Nagpur or O/o PAO, Mumbai as per the respective jurisdiction for the Bills drawn under MTR-44 for object heads of expenditure 31-Grants-in-Aid (Non Salary), 35-Grants-in-Aid for creation of Capital Assets.

For bills drawn under MTR-31B, MTR-45B, MTR-29 the Utilisation Certificate shall be submitted to the concerned administrative departments.
7. The Expenditure from the VPDA shall be as per the Sanction order of the respective Grant.
8. The unspent balances under the VPDA shall be credited back to the Consolidated Fund after completion of one year (365 days) from the date of drawal of the funds/date of credit of amount to the VPDA or the timeline mentioned in the sanction order whichever is earlier.
9. The Monthly Plus Minus Memo shall be forwarded to this office by the respective treasury officer.
10. The balances under the VPDA shall be reconciled monthly by the Administrator with the District Treasury Officer.
11. The balances shall be reconciled with the AG office by the Treasury Officer who shall submit the Balance Certificate to A.G. office for confirmation of their balances in the books of A.G at the end of the Financial Year.

12. All the conditions/instructions in the Finance Department G.R. No. संकीर्ण/2023 प्र.क्र.110/2023/कोषा प्रशा-५ दिनांक १४-०२-२०२४ and GR No. संकीर्ण/ 2023 प्र.क्र.110/2023/ कोषा प्रशा-५ दिनांक १२-०३-२०२५ shall be followed.

13. All Rules of the Maharashtra Treasury Rules, 1968 shall be applicable to the VPDA.

३. सदर आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक म्हणून प्राधिकृत करण्यात आलेल्या आहरण व संवितरण अधिकारी यांना यथास्थिती अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई येथे "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा" (VPDA) उघडण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. सदर आहरण व संवितरण अधिकारी हे यथास्थिती महालेखापाल, (ले. व ह.)-१/२. मुंबई/नागपूर यांच्या कार्यालयाकडून "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक" म्हणून प्रत्यक्ष कामकाज करण्यासाठीचे प्राधिकारपत्र मिळविण्यासाठी यथास्थिती महालेखापाल, (ले. व ह.)-१/२, मुंबई/नागपूर कार्यालयास तातडीने प्रस्ताव सादर करतील आणि महालेखापाल, (ले. व ह.) कार्यालयाबरोबर योग्य समन्वय ठेवून असे प्राधिकारपत्र सत्वर प्राप्त करून घेतील. यथास्थिती महालेखापाल, (ले. व ह.)-१/२, मुंबई/नागपूर यांचेकडून "आभासी ठेव लेखा प्रशासक संकेतांक" देण्यात येईल. सदर कार्यवाही प्राधान्याने पूर्ण करून घेण्यासाठी संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी व्यक्तिशः जबाबदार असतील.

४. आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रणाली कार्यान्वित करणे आणि या प्रणालीअंतर्गत निधीचे हस्तांतरण, निधीचे संवितरण, रोख पुस्तक, ताळमेळाचे कामकाज, लेखांकन, रकमांचा विनियोग करण्यासाठी कालमर्यादा, उपयोगिता प्रमाणपत्रे सादर करणे, अखर्चित रकमांचा शासन खाती भरणा, लेखापरीक्षा, इत्यादींबाबत वित्त विभाग, शासन निर्णय दिनांक १४/०२/२०२४ व दि. १२.०३.२०२५ मध्ये दिलेल्या अटी तसेच परिच्छेद २ मध्ये नमूद केलेल्या महालेखापाल कार्यालयाच्या अटी व शर्तीच्या अंधिन राहून कार्यवाही करण्यात यावी.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग, अनौपचारीक संदर्भ क्र.१२३(अ)/२०२५/कोषा-प्रशा-५, दिनांक २५/०३/२०२५ आणि अनौपचारीक संदर्भ क्र.३१५/२०२५/व्यय-७,दिनांक ०८/०४/२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार तसेच प्रधान महालेखाकार (ले. व ह.)-१ कार्यालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.टीएम/सीएच.२/युओआर नं.४४/२०२५-२६/२७४, दि. ०३.०६.२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०६२४१७२२१९०६२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(जयसेन इंगोले)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. प्रधान सचिव व विधि परामर्शी, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. प्रधान महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१ व नागपूर-२
५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१ व नागपूर-२
६. उप सचिव, वित्त विभाग (कोषा प्रशा-५/व्यय-७/व्यय-११), मंत्रालय, मुंबई
७. सह/उप सचिव, गृह विभाग, पोल-७, मंत्रालय, मुंबई
८. अवर सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई
९. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
११. निवडनस्ती.

शासन निर्णय क्र. ई-ऑफीस क्र.१६४८४२/H.D.-१८०९३/२१/२०२५/BUD-१, दि.२४/०६/२०२५
सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट

अवर सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई यांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” “Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)” म्हणून प्राधिकृत आहरण व संवितरण अधिकारी यांची यादी.

Sr. No.	Designation of DDO	DDO code	Working Place/District
१	अवर सचिव, महाराष्ट्र राज्य विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई	७१०१००४६३७	मुंबई